

Plan

mot diskriminering och kränkande behandling

Lysviks skola och fritidshem

År 2023

Magnus Persson
Rektor

Innehåll

Vår vision.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Så här är elever och personal delaktiga i det främjande och förebyggande arbetet.....	3
Så här blir planen känd för barn/elever, vårdnadshavare och personal	3
Utvärdering av förra årets plan.....	3
Främjande insatser	4
Kartläggning	6
Kartläggningsmetoder	6
Resultat och analys.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Förebyggande åtgärder	8
Rutiner för akuta situationer och uppföljande åtgärder till personal på skolan	12
Ansvarsförhållande.....	13
Bilaga 1 Definition av begrepp.....	14
Bilaga 2 Ordningsregler för Lysviks skola och fritidshem, Länktips.....	17

Vår vision

Vår skola är en trygg plats för alla elever och all personal, fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

På vår skola genomsyrar värdegrundsarbetet hela verksamheten liksom respekt för alla människors lika värde och olikheter.

Så här är elever och personal delaktiga i det främjande och förebyggande arbetet:

Elevrådet tillsammans med rektor och biträdande rektor.

Stående punkt på klassråd/elevråd är trygghet och studiero.

Värdegrundsfrågor är prioriterad punkt på varje arbetslagsmöte, samt APT.

Så här blir planen känd för barn/elever, vårdnadshavare och personal

Personalen diskuterar och arbetar med planens mål kontinuerligt under läsåret. Eleverna lär känna planen i klassråd och elevråd. När elev, vårdnadshavare eller personal är ny presenteras planen för dem. Planen finns också aktuell på skolans hemsida samt för personalen i Teams i Teamet Jämställd skola.

Utvärdering av förra årets plan

När vi ser på insatser och åtgärder i förra årets plan tycker vi att det har varit bra med morgongympa/promenader, med TL-lekar och temadagar. Dessa aktiviteter bidrar till bättre sammanhållning och möjliggör också relationsskapande.

På vår skola är alla elevhälsa och bidrar i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Skolan, elevhälsa och fritidshemmet behöver också fortsätta att samverka kring elever och gemensamma förhållningssätt i huset för att skolan ska kunna fungera bra som helhet.

Samverkan med vårdnadshavare är ett viktigt led när det gäller värdegrundsfrågor och är ett fortsatt utvecklingsområde.

Främjande insatser

Områden som berörs av insatsen: kränkande behandling, sexuella trakasserier, diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

- Skolans profil är hälsofrämjande arbete genom rörelse och gemenskap. Det innebär ett stort fokus på värdegrundsarbete och aktiviteter så som temadagar, friluftsdagar och gemensamma uppstartsdagar efter lov.
Ansvar: samtlig personal
- För att skapa gemenskap startar vi varje dag efter lov med en temadag där vi tar hjälp av våra trivselledare att göra olika stationer. Skolans elever delas upp i tvärgrupper och en av de äldre eleverna utses till gruppleddare och får lite extra ansvar för de yngre eleverna.
Ansvar: undervisande lärare, trivselledare
- Två dagar i veckan börjar alla klasser tillsammans med sin mentor med en morgonpromenad för att skapa gemenskap och ur en hälsofrämjande aspekt.
Ansvar: Alla mentorer
- Vi arbetar vidare med att utveckla rutiner för hur vi ska göra anpassningar och ge elever särskilt stöd i de olika klasserna. För att normalisera att vi är olika med olika behov samtalar vi tidigt med eleverna om olika behov och lärtilar.
Ansvar: Undervisande lärare, rektor, elevhälsa

- Vi har rutiner kring start och slut i varje klass för att skapa relation, trygghet och motivation.
Ansvar: Undervisande lärare
- Flera klasser använder sig av *bildstöd* på tavlan och bänkar, *Classroomscreen*, *timstock* och *lugn musik* när eleverna arbetar för att skapa trygghet och studiero.
Ansvar: Lärarna
- Vi tar i klasserna vara på diskussioner som dyker upp kring värdegrundsfrågor och samtalar om angelägna ämnen tillsammans med eleverna.
Ansvar: Mentorerna
- Utifrån verksamhetens behov arbetar elevhälsan med samtal med individer och grupper/klasser.
Ansvar: Elevhälsan
- **Klassråd**
Varje klass har regelbundna klassråd och då diskuteras alltid de här fyra punkterna: *trivsel och trygghet, lärmiljö, undervisning och klassens aktuella frågor*. Inför elevrådet förbereder klassen de frågor som ska diskuteras vidare i elevrådet.
Ansvar: mentor
- **Elevrådet**
Skolans elevråd sammanträder en gång i månaden. Rektor är sammankallande.
Ansvar: rektor
- **Föräldrasamverkan**
Föräldramöte har vi vanligtvis en gång per läsår.

Rektors samråd sker vanligtvis tillsammans med föräldrarepresentanter, personal samt rektor minst en gång per termin. Här presenteras och diskuteras arbetet som görs för att främja likabehandling.
Ansvar: rektor, mentorer, fritidspedagoger.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

- En kartläggning har skett under hösttermin i form av *Enkät om trygghet i skolan*, som görs i åk 4 - 6.
- Varje klass träffas minst en gång inför *elevrådet* för att bl.a. diskutera frågor om trivsel och arbetsmiljö samt förbereder frågor som ska diskuteras vidare i elevrådet.
- Eleverna i åk f-3 och fritids gör *Samtal om trygga platser/trygghetsvandring* för att fånga upp platser och situationer där elever kan känna sig utsatta.
- *Observationer* av den dagliga verksamheten tas upp, diskuteras och dokumenteras i arbetslaget. Vi har en fast punkt på våra arbetslagsmöten varje vecka.
- Personalen lyfter tidigare *kränkings- och tillbudsincidenter* på arbetslagsträffar och APT.
- Varje mentor ansvarar för att vid varje *utvecklingssamtal*, tillsammans med elev och vårdnadshavare, diskutera den psykosociala arbetsmiljön och elevens trivsel.

Resultat och analys

Resultat från *Enkät om trygghet i skolan*:

15 av 32 anser att det förekommer taskiga beteenden i klassen. 11st har svarat att det handlar om verbala kränkningar, 8st, icke verbala, 8st, fysiska, samt 3st som anser att det handlar om taskiga beteenden digitalt.

På frågan om det förekommer specifikt negativa kommentarer om Rasism, kön, homosexualitet, svarar majoriteten nej (27st), men 5st menar att det förekommer om rasism.

Ingen upplever att de under läsåret blivit utsatta för kränkningar eller blivit annorlunda behandlade utifrån diskrimineringsgrunderna. Däremot har 4st svarat att de blivit utsatta för kränkningar på grund av utseende, vikt, kläder eller pengar. Ingen i Lysviks skola klass4-6 har heller upplevt att de blivit sexuellt trakasserade under läsåret. De flesta av kränkningarna som sker äger rum på rasten (14st), korridoren (4st) klassrummet/lektionen (3st), nätet/mobilen (2st), på väg till/hem från skolan (2st), annat (3st), Hallen (1st). 15 st. upplever inte att det förekommer. (här kunde fler alternativ väljas).

13st anser att mobbning förekommer på skolan, varav 4st upplever att de själva blivit mobbade, 3st några gånger under terminen, 1 2-3gånger i månaden.

På frågan om det finns någon elev i klassen som ofta inte har någon att vara med, så svarar 7st att så är fallet.

23st säger att skojbråk förekommer.

På frågan om vad lärarna gör om något händer så svarar 23st att lärarna säger ifrån, 16st svarar att de kallar till samtal, 1 säger att de tittar bort och 6st upplever att de inte gör någonting. På Lysviks skola anser 26/32 att det alltid finns någon vuxen att vända sig till om någon blir/eller skulle bli utsatt för kränkningar. De flesta vänder sig till annan lärare (14st), 12 st vänder sig till mentor, 11st till annan vuxen, 4st till skolkurator och 2st till skolsköterskan.

Analys *Enkät om trygghet i skolan*:

Vi kan läsa ut av enkäten att majoriteten på Lysviks skola klass 4-6 upplever trygghet i skolan, dock förekommer en del kränkningar och mobbning, mest verbalt och/eller icke verbalt, där det då handlar om utseende, vikt, kläder osv. 5st upplever att det förekommer rasistiska kränkningar.

Mobbning förekommer men i mindre utsträckning enligt elevernas svar. På Lysviks skola upplever majoriteten att de har någon vuxen att vända sig till om något skulle hända, och att lärarna i flesta

fall agerar, men 6st upplever att lärare inte gör någonting och 1 elev upplever att lärare tittar bort, vilket är oroväckande.

Skojbråk förekommer i ganska stor utsträckning.

Resultat från *Samtal om trygga platser/trygghetsvandring*:Våra Samtal om trygga platser/trygghetsvandring som gjorts i de olika klasserna på klassråd har sedan tagits upp på elevråd. De platser som eleverna var otrygga åtgärdades i samband med elevrådet och handlade om platser i utemiljön.

Förebyggande åtgärder

Mål för att förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Områden som berörs av åtgärderna: kränkande behandling, sexuella trakasserier, diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion- eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

Mål: Likabehandlingsplanen ska vara ett tydligt, använt dokument i skolan, med personalen, eleverna och vårdnadshavarna som delaktiga aktörer.

- På klassråd och elevråd diskuterar vi den reviderade *Plan mot diskriminering och kränkande behandling*.

Ansvar: Mentor och rektor

När: under vår- och hösttermin 2023

- Vikarier, nyanställda och nya elever får information om Plan mot diskriminering och kränkande behandling.
Ansvar: Skolans och fritidshemmets arbetslag samt rektor
När: Vid vikariat och när nya elever och lärare börjar på skolan
- Likabehandlingsplanen och dess delar, det förebyggande arbetet diskuteras på APT.
Ansvar: Rektor
När: Under våren 2023

Mål: Att skapa en trygg skolmiljö med studiero för alla.

- Rutin för anmälan i och med Kb Process, där vi på ett tydligare sätt arbetar tillsammans med elever och vårdnadshavare. Det blir tydligare hur vi gör och att lagen följs, vilket är en bra grund för arbetet.
Ansvar: Rektor och biträdande rektor, elevhälsa, mentorer
När: Fortlöpande
- Vi ska *repetera skolans regler* med alla elever igen och även samtala om att "alla lärare är alla elevers lärare" precis som att "alla elever är alla lärares elever" också ska gälla på Lysviks skola. Vi behöver även uppmärksamma eleverna på vad *studiero och inflytande* betyder och när de i praktiken har det, för att de ska förstå begreppen i *Skolinspektionens enkät* och även veta om sina rättigheter.
Ansvar: Mentorer och fritidspedagoger
När: På klassråd och fritidssamling
- Vi ska ha god en *vuxentillsyn* på rasterna med synliga vuxna som interagerar med eleverna och som alla ska använda reflexväst. Vi rör oss runt på olika delar av skolgården och fortsätter med rutinen för att utväxla information om ev. episoder på rasterna.
Ansvar: Rastvärdar
När: Under 2023
- Att få in, diskutera och samtala om värdegrundsrelaterade frågor i undervisningen ska vi ha temadagar som tar upp ämnet. Vi ska mötas i tvärgrupper från Förskoleklass till åk 6 för att eleverna och personal ska lära känna varandra bättre.
Ansvarig: Undervisande lärare
När: Våren 2023
- Mer attraktiv skolgårdsmiljö för att aktivera eleverna under rasterna och därigenom minska konflikter.
Ansvarig: Sunne kommun, rektor
När: 2023

- Att Trivselledar-programmet ska hållas i för att aktivera eleverna under rasterna och mötena ska schemaläggas vid skolstart så att de passar såväl elever som vuxen TL-ledare.

Ansvarig: Trivselledare

När: 2023

- Fadderverksamhet förskoleklass och åk 6.

Ansvarig: Undervisande lärare

När: 2023

Rutiner för akuta situationer och uppföljande åtgärder till personal på skolan

Uppmärksamma - Handlingsplikt

- Stoppa akut händelse.
- Gå undan med de inblandade eleverna och lyssna och ta reda på vad som har hänt.
- Informera berörd personal (om du inte är mentor, ska respektive mentor informeras).
- Beroende på problemets art, vilka som är inblandade och var incidenten skett, ska du göra (vid behov i samråd med rektor) en bedömning av vilka åtgärder som ska vidtas, men kränkningar och trakasserier ska anmälas.
- Ta beslut om vårdnadshavare ska tillkallas eller endast underrättas. Detta ska ske samma dag.

Rutin för att anmäla kränkningsärenden i Kb Process

KB Process, Sunne kommun. Draft-it

Anmälan

1. Kränkning anmäls av den som har sett eller hört kränkningen. Anmälan görs vi verktyget Kb Process.
2. Ärendet hamnar automatiskt hos rektor, kurator och huvudman och delegeras sedan av kurator eller rektor till mentor, eventuellt även till andra involverade.

Utredning

3. Anmälaren skriver i utredningsdel om de samtal/åtgärder som blivit gjorda i samband med kränkningen.
4. Om det behövs stöd i utredningen meddelas detta tillbaka till kuratorn eller rektorn, som också kan ta med det vidare till Elevhälsan.

Åtgärder

5. Man går vidare till åtgärder. Vid de tillfällen då det är uppenbart vilka åtgärder som behövs kan dessa igångsättas och skrivs in i åtgärdsdelen i Kb Process. Vilka åtgärder som behöver vidtas beror på vad utredningen i det enskilda fallet visar. Det kan behövas åtgärder både på individ- och gruppnivå.
6. Åtgärderna ska leda till att kränkningarna upphör helt.
7. Kurator och/eller rektor har översikt över att ärendena hanteras och påminner om det går lång tid utan någon utveckling i ärendet.
8. Det kan vara aktuellt att Elevhälsan också involveras i åtgärdsdelen. Vid behov kan anmälaren komma till genomgång på EHT.
9. Om flera jobbar med utredningsdelen eller åtgärdsdel kan den som har genomfört samtal/åtgärder skriva några rader om detta och lämna/skicka till den som håller i ärendet så hen kan skriva in detta i Kb Process.

Uppföljning

10. När åtgärder är bestämda och påbörjade går man vidare till uppföljning. Här ska man ha en uppföljning som ska säkerställa att kränkningen inte ska hända igen, alltså ha planerat för förebyggande åtgärder som motverkar det.

Ansvarsförhållande

Rektor ansvarar för att Plan mot diskriminering och kränkande behandling följs av all personal.

All personal som får kännedom om diskriminering och kränkande behandling är skyldig att anmäla, utreda samt dokumentera nämnda arbete enligt rutinerna ovan.

Bilaga 1

Definition av begrepp

Vad är kränkande behandling?

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Där kränkande behandling sker handlar det ofta om relationer och maktförhållanden.

Kränkande behandling beskriver en relation i obalans. Det som avgör om en handling är att betrakta som kränkning är individens upplevelse.

Kränkande behandling kan vara:

- Fysisk t.ex. bli utsatt för slag och knuffar
- Verbal t.ex. svordomar, könsord, förolämpningar och hotelser
- Psykosocial t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning.
- Text- och bildburen t.ex. klotter, brev, lappar, e-post, sms, sociala/digitala medier såsom Facebook, instagram och mms.

Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande och kallas då *mobbing*.

Vad är diskriminering och trakasserier?

Diskriminering är när någon missgynnas genom särbehandling p.g.a. någon av de diskrimineringsgrunder som diskrimineringslagen omfattar.

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och missgynnandet har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck eller ålder.

Diskrimineringsgrunderna

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder (undantag - se Diskrimineringslagen 3 Kap. 6§)

Diskriminering kan ske exempelvis genom skolans regler eller rutiner.

Direkt diskriminering: En elev får inte missgynnas genom särbehandling på grund av någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering: En elev får inte missgynnas genom att till synes neutrala ordningsregler med mera tillämpas så att de får en i praktiken diskriminerande effekt. Att exempelvis behandla alla lika kan innebära diskriminering.

Definitionerna gäller kränkningar mellan elever och mellan personal och elever.

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Trakasserier kan också vara av sexuell karaktär. Det kan t.ex. handla om ovälkomna beröringar, tafsningar, skämt med anspelning på sex, s.k. sexuell jargong. Det kan också vara blickar eller bilder som är sexuellt anspelade och som då upplevs som kränkande.

Om någon blir utsatt för **sexuella trakasserier** ska detta omedelbart anmälas till rektor. Rektor öppnar omedelbart en utredning om misstänkt kränkning.

Det är förbjudet för huvudmannen och personalen i verksamheten att utsätta ett barn eller en elev för **repressalier**. Ett barn eller en elev som har anmält eller påtalat att huvudmannen eller personalen i verksamheten bryter mot bestämmelserna i 6 kapitlet skollagen (till exempel genom att inte ha utrett- och vidtagit åtgärder mot kränkande behandling) är skyddad mot att bli bestraffad, det vill säga utsatt för repressalier. Skyddet gäller även när ett barn eller en elev har medverkat i en utredning enligt 6 kapitlet skollagen.

Bilaga 2

Ordningsregler för Lysviks skola och fritidshem

På vår skola;

1. Respekterar vi varandra och varandras åsikter
2. Ska alla vara en bra kompis och ingen ska behöva vara ensam
3. Använder vi ett vårdat språk
4. Accepterar vi inte kränkande behandling och/ eller mobbing
5. Respekterar vi gränserna för skolgården och är rädda om skolans saker
6. Skapar vi arbetsro genom att komma i tid, sitta på vår plats när vi arbetar och lyssnar på varandra
7. Är matsalen en plats för matro och trevliga gemensamma måltider

Länktips:

- <http://www.skolverket.se>
- <http://www.do.se>
- <http://www.skolinspektionen.se/b>